

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της στις 6 Οκτωβρίου 2020 με την εξής σύνθεση: Ειρήνη Αφιοκάρδου Πρόεδρος, Μαργαρίτα Κανάβα Εισηγήτρια και Ιωάννα Θεμελή Μέλη.

Για να εξετάσει την από 28.08.2020 Προδικαστική Προσφυγή, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) 1196/28.08.2020 του προσφεύγοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» (εφεξής ο «προσφεύγων»), που εδρεύει στα ..., οδός ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά του Δήμου ... (εφεξής η «αναθέτουσα αρχή»), όπως εκπροσωπείται νόμιμα και κατά της υπ' αριθμ. 226/4.08.2020 απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής περί έγκρισης των από 22.07.2020 και 24.07.2020 Πρακτικών της Επιτροπής Διαγωνισμού και ανακήρυξης προσωρινού αναδόχου (εφεξής η «προσβαλλόμενη»).

Με την προδικαστική προσφυγή του ο προσφεύγων αιτείται να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση με την οποία απορρίπτεται η προσφορά του και να ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια Μαργαρίτα Κανάβα

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί νόμιμο παράβολο κατά το άρθρο 363 παρ.1 και 2 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ.1 και 2 του Π.Δ. 39/2017, ποσού 600 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

με κωδικό ..., την από 27.08.2020 πληρωμή στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και την εκτύπωση από την σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών περί αυτόματης δέσμευσης) το οποίο υπολογίζεται σε ποσοστό 0,5% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης της σύμβασης σχετικά με την οποία ασκείται η προδικαστική προσφυγή, ήτοι 76.000€ μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

2. Επειδή με την με αριθμ. πρωτ. ... διακήρυξη, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε δημόσιο ηλεκτρονικό ανοικτό διαγωνισμό με αντικείμενο την «Προμήθεια αλατιού χειμερινής περιόδου 2020-2021», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής, προϋπολογισθείσας συνολικά δαπάνης 85.880,00€ ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ.

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης καταχωρήθηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ στις 1.06.2020 με Α.Δ.Α.Μ. ... καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε αύξοντα αριθμό ....

4. Επειδή ο διαγωνισμός που προκήρυξε η αναθέτουσα αρχή ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του Ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρο 345 του Ν. 4412/2016.

5. Επειδή η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή: α) έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα καθόσον κατατέθηκε στις 28.08.2020 στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στους προσφέροντες μέσω της «επικοινωνίας» του ΕΣΗΔΗΣ στις 18.08.2020, β) ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του Π.Δ. 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα αυθημερόν με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016, και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4 και την παρ. 2 του άρθ. 8 του Π.Δ. 39/2017.

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

6. Επειδή, ο προσφεύγων, ως προσφέρων του διαγωνισμού, θεμελιώνει έννομο συμφέρον για την άσκηση προδικαστικής προσφυγής κατά της προσβαλλόμενης ως βλαπτόμενος, ως προς το μέρος που αφορά στην απόρριψη της προσφοράς του, επιδιώκοντας ευλόγως να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση.

Περαιτέρω, απαραδέκτως ο προσφεύγων αιτείται να ανακηρυχθεί προσωρινός ανάδοχος του διαγωνισμού, καθώς η ΑΕΠΠ επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνει ολικώς ή μερικώς την προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνει την παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 367 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής (ΕΑ ΣΤΕ 54/2018).

7. Επειδή την 28.08.2020 η αναθέτουσα αρχή προέβη σε κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής προς τους έτερους συμμετέχοντες στη διαγωνιστική διαδικασία, ήτοι σε κάθε ενδιαφερόμενο τρίτο, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017.

8. Επειδή με την υπ' αριθμ. 1412/2020 Πράξη της Προέδρου του 6^{ου} Κλιμακίου, ορίσθηκε Εισηγητής και ημερομηνία συζήτησης και κλήθηκε η αναθέτουσα αρχή να υποβάλει τις απόψεις της επί της υπό εξέταση προσφυγής.

9. Επειδή η αναθέτουσα αρχή απέστειλε την 9.09.2020 στην ΑΕΠΠ μέσω της επικοινωνίας του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού της απόψεις της επί της προδικαστικής προσφυγής, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα αυθημερόν

10. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 και 360 του ν. 4412/2016 και του άρθρου 3 του Π.Δ/τος 39/2017.

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

11. Επειδή στον επίμαχο διαγωνισμό συμμετείχαν τρεις οικονομικοί φορείς, μεταξύ των οποίων ο προσφεύγων, ο οποίος υπέβαλε τη με αριθμ. συστήματος ... προσφορά του. Σύμφωνα με το από 22.07.2020 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού εισηγήθηκε την απόρριψη της προσφοράς του προσφεύγοντος διότι η έκθεση δοκιμών που υποβλήθηκε ως δικαιολογητικό προς απόδειξη της πλήρωσης των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος Α της διακήρυξης αναφέρεται σε δείγμα με σήμανση ΑΛΑΤΙ ... ενώ ο προσφεύγων στην υπεύθυνη δήλωσή του αναφέρει ότι η χώρα προέλευσης του προσφερόμενου είδους είναι η ... με αποτέλεσμα να μην αποδεικνύεται η καταλληλότητά του. Στη συνέχεια, με το από 24.07.2020 Πρακτικό, η Επιτροπή Διαγωνισμού προέβη στην αποσφράγιση και έλεγχο των οικονομικών προσφορών και εισηγήθηκε την ανακήρυξη του οικονομικού φορέα «...» ως προσωρινού αναδόχου. Με την προσβαλλόμενη απόφαση εγκρίθηκαν τα ως άνω Πρακτικά.

12. Επειδή ο προσφεύγων, επικαλούμενος το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 και τη σχετική νομολογία ισχυρίζεται τα ακόλουθα : « [...] από το παράρτημα Α της εν λόγω διακήρυξης η αναγραφή της χώρας προέλευσης δεν αποτελεί υποχρεωτικό και απαραίτητο κριτήριο ώστε η αναγραφή του ή μη να αποτελεί λόγο αποκλεισμού. Σύμφωνα με το Παράρτημα Α της διακήρυξης για να πληρεί μια προσφορά όλους τους απαραίτητους όρους της διακήρυξης κατά την αξιολόγηση των Τεχνικών προσφορών θα πρέπει το υπό προμήθεια αλάτι που θα χρησιμοποιηθεί για το Δημοτικό Οδικό Δίκτυο, να ικανοποιεί τις παρακάτω ειδικές προδιαγραφές: Α) Είδος άλατος: Πλυμένο αλάτι Β) φυσικές ιδιότητες: Γεύση: Αλμυρή Οσμή: Άοσμο Χρώμα: Λευκό Γ) Χημικά χαρακτηριστικά: υψηλή περιεκτικότητα σε NaCl ($\text{NaCl} > 95\%$ επί ξηρού δείγματος) Δ) Φυσικά χαρακτηριστικά: Ειδική κοκκομετρία $1\text{mm} < d < 80\%$ περίπου. Το ειδικό βάρος του αλατιού κυμαίνεται από 1,2 έως 1,5 τόνο/ m^3 , ανάλογα με την προέλευση του και την περιεκτικότητά του σε υγρασία. Θα πρέπει να παραμένει όσο το δυνατόν στεγνότερο, προκειμένου να

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

περιορίζονται κατά το δυνατόν τα προβλήματα σβωλιάσματος. Το ποσοστό υγρασίας του άλατος να μην υπερβαίνει το 3%.

Όλα τα παραπάνω και όπως προκύπτει και από το συνημμένο δικαιολογητικό που υποβάλλαμε στον διαγωνισμό η εταιρία μας τα πληροί και επομένως η προσφορά μας δεν θα πρέπει να αποκλεισθεί λόγω πρόδηλου εκ παραδρομής σφάλματος σε μια αναγραφή που δεν αποτελεί καν απαραίτητη προδιαγραφή σύμφωνα με την διακήρυξη του διαγωνισμού [...]

Όπως αναφέρεται ρητά στο άρθρο 102 του Ν. 4412/2016, η Αναθέτουσα Αρχή είναι υποχρεωμένη να κάνει χρήση της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.[...]

Άρα, σε κάθε περίπτωση, εσφαλμένα η Αναθέτουσα Αρχή δεν προέβη, σύμφωνα με το άρθρο 102 του 4412/2016 στην υποχρεωτική παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων από την εταιρεία μας για το πρόδηλο σφάλμα, όλως επουσιώδες, που προέκυψε στην υποβαλλόμενη προσφορά της εταιρεία μας, με άμεση συνέπεια τον αποκλεισμό και την απόρριψη της προσφοράς μας, ενώ προκύπτει, όπως αναλυτικά καταγράψαμε παραπάνω ότι το προσφερόμενο από εμάς είδος πληροί όλους τους απαραίτητους όρους της διακήρυξης και κατά την διαδικασία αξιολόγηση των Τεχνικών προσφορών , καθώς πληροί όλα στοιχεία τα οποία αποτελούν μοναδικές απαραίτητες παραμέτρους για τον καθορισμό της τεχνικής προσφοράς του κάθε συμμετέχοντα. Η εσφαλμένη αυτή αναγραφή για την οποία και αποκλειστήκαμε αποτελεί επουσιώδες σφάλμα και υποχρεωτικά έπρεπε η Αναθέτουσα Αρχή να κάνει χρήση του άρθρου 102 του Ν.4412/2016.

Η αναθέτουσα δεν δύνατο να αποκλείσει άνευ ετέρου την προσφορά της εταιρεία μας αλλά έπρεπε να την καλέσει για διευκρινίσεις προς άρση της ασάφειας, αν και εν προκειμένω ούτως ή άλλως παρέλκουν καθώς η χώρα προέλευσης δεν αποτελεί απαραίτητο αναγραφόμενο κριτήριο της τεχνικής προσφοράς σύμφωνα με την ίδια την διακήρυξη του διαγωνισμού».

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή ισχυρίζεται τα ακόλουθα: « [...] Στο φάκελο της Τεχνικής Προσφοράς της εταιρίας ... έχουν υποβληθεί:

• Έκθεση δομικών ΑΡ. RAL20/104-1 του Εργαστηρίου Γεωργικών & Χημικών Αναλύσεων ..., με το οποίο προσδιορίζονται επακριβώς τα χημικά και φυσικά χαρακτηριστικά του προσφερόμενου είδους και αναφέρεται σε δείγμα: ΧΛΩΡΙΟΥΧΟ ΝΑΤΡΙΟ, με σήμανση: ΑΛΑΤΙ ... συσκευασμένο : ΣΕ ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΣΑΚΟΥΛΑ

• Υπεύθυνη δήλωση του οικονομικού φορέα στην οποία δηλώνεται ότι : “Α. Το αλάτι που θα προμηθεύσω στο δήμο ..., θα ικανοποιεί όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί .....Β. η χώρα καταγωγής του προσφερόμενου υλικού είναι η ... .Γ. ο χρόνος ισχύος της προσφοράς ορίζεται στους έξι (6) μήνες από την επόμενη της διενέργειας του διαγωνισμού Δ. Βεβαιώνω την ακρίβεια των στοιχείων των ιδιωτικών εγγράφων που υποβάλλονται στον εν λόγω διαγωνισμό .

Με την ανωτέρω Υπεύθυνη Δήλωση δηλώνεται η καταλληλότητα του προσφερόμενου είδους, ο χρόνος ισχύος της προσφοράς που αποτελεί απαραίτητο στοιχείο της τεχνικής προσφοράς, καθώς και η βεβαίωση της ακρίβειας των στοιχείων των ιδιωτικών εγγράφων, με αποτέλεσμα να την καθιστά όχι απλώς ένα συνοδευτικό έγγραφο της προσφοράς αλλά αναπόσπαστο τμήμα της. Επομένως τα δύο παραπάνω έγγραφα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους και αλληλοσυμπληρώνουν την τεχνική προσφορά του οικονομικού φορέα. Συνεκτιμώντας λοιπόν όλα τα υποβληθέντα στοιχεία και δεδομένου ότι:

α) οποιαδήποτε εργαστηριακή ανάλυση έχει πάντα ένα και μοναδικό αντικείμενο προς μελέτη / ανάλυση και δεν νοείται η εκ παραδρομής λάθος αναγραφή σήμανσης δείγματος, το προσκομισθέν δικαιολογητικό (Έκθεση δομικών ΑΡ. RAL20/104-1 του Εργαστηρίου Γεωργικών & Χημικών Αναλύσεων ...), δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι περιγράφει ιδιότητες άλλου δείγματος, πέραν αυτού που αναγράφεται στο σώμα του. Επιπλέον με το Δ. Μέρος της Υπεύθυνης δήλωσης ο ίδιος ο οικονομικός φορέας βεβαιώνει την

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

ακρίβεια των στοιχείων των ιδιωτικών εγγράφων. Συνεπώς η εργαστηριακή ανάλυση δεν μπορεί να αφορά ένα δείγμα που προέρχεται από το εξωτερικό - ...-όπως δηλώνεται με την Υπεύθυνη δήλωση.

β)εάν όντως το προσφερόμενο είδος είναι αυτό από την ..., σύμφωνα με τα δηλούμενα της Υπεύθυνης δήλωσης, αυτομάτως συνεπάγεται ότι αυτό δεν συνοδεύεται από εργαστηριακές αναλύσεις με τις οποίες αποδεικνύεται ότι καλύπτει τις απαιτήσεις της Διακήρυξης.

γ) την ευθύνη προσκόμισης των δικαιολογητικών φέρει αποκλειστικώς ο συμμετέχων ο οποίος οφείλει να δείχνει εύλογο ενδιαφέρον για την υπόθεσή του η Επιτροπή διαπίστωσε ότι:

1) Τα δύο ανωτέρω έγγραφα αναιρούν το ένα το άλλο, όσο να αφορά την ταυτότητα του προσφερόμενου είδους , με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατή η αξιολόγηση της καταλληλότητας του προσφερόμενου είδους.

2) Το περιεχόμενο της Τεχνικής προσφοράς που έχει υποβληθεί από τον οικονομικό Φορέα ... περιέχει ουσιώδες παραλείψεις ή σφάλματα που δεν επιδέχονται διόρθωση –συμπλήρωση, χωρίς να επιφέρουν μεταβολή της προσφοράς.Επομένως δεν επιτρέπεται η παροχή διευκρινίσεων ή συμπληρώσεων, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/16 , οι οποίες αφορούν μόνο επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα.Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι η προσφορά του οικονομικού φορέα, ... παρουσιάζει ουσιώδες σφάλμα που δεν επιδέχεται συμπλήρωση ή διευκρίνιση, σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4412/16, διότι η οποιαδήποτε συμπλήρωση ή διευκρίνιση θα είχε ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και κατά συνέπεια η προσφορά του κρίθηκε απορριπτήα [...].».

14. Επειδή το άρθρο 18 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι αναθέτουσες αρχές αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης. [...]».

15. Επειδή το άρθρο 53 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι όροι των εγγράφων της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης ....περιέχουν ιδίως : [...] ια) τα τεχνικά χαρακτηριστικά (προδιαγραφές), την ποσότητα και την περιγραφή των αγαθών, υπηρεσιών ή έργων, τον τρόπο της εκτέλεσης του ελέγχου και της διασφάλισης της ποιότητας, την προθεσμία για την εκτέλεση της σύμβασης, τον τόπο και χρόνο εκτέλεσης, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά, ανάλογα με το αντικείμενο της σύμβασης, [...] ιζ) τους απαραίτατους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται την απόρριψη της προσφοράς [...] κ) τα απαιτούμενα αποδεικτικά μέσα (δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.λπ.), [.....]».

16. Επειδή το άρθρο 54 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : «1. Οι τεχνικές προδιαγραφές που ορίζονται στην περίπτωση 1 του Παραρτήματος VII του Προσαρτήματος Α' παρατίθενται στα έγγραφα της σύμβασης και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών. Τα χαρακτηριστικά αυτά μπορεί επίσης να αναφέρονται στη συγκεκριμένη διαδικασία ή μέθοδο παραγωγής ή παροχής των ζητούμενων έργων, αγαθών ή υπηρεσιών ή σε ειδική διαδικασία άλλου σταδίου του κύκλου ζωής τους, ακόμη και αν οι παράγοντες αυτοί δεν αποτελούν μέρος της υλικής τους υπόστασης, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης και είναι ανάλογα με την αξία και τους σκοπούς της [...]».

17. Επειδή το άρθρο 91 του Ν.4412/2016 ορίζει ότι: «1. Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά: α) Η οποία αποκλίνει από τα άρθρα 92 έως 100, και 102 έως 104 ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαραίτατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης. β) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωση της, σύμφωνα με το άρθρο 102. γ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από την αναθέτουσα αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 102 [...]».

18. Επειδή το άρθρο 94 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι : « ...4. Στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων προμηθειών και γενικών υπηρεσιών ο φάκελος της τεχνικής προσφοράς περιέχει ιδίως τα έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν την τεχνική επάρκεια, χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των προσφορών και περιγράφονται στα έγγραφα της σύμβασης».

19. Επειδή το άρθρο 102 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Οποιαδήποτε διευκρίνιση ή συμπλήρωση που υποβάλλεται από τους προσφέροντες ή υποψηφίους, χωρίς να έχει ζητηθεί από την αναθέτουσα αρχή, δεν λαμβάνεται υπόψη. 2. Η πιο πάνω διευκρίνιση ή η συμπλήρωση αφορά μόνο τις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, ιδίως δε παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελής σήμανση αντιγράφων που εκδίδονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν.

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

4250/2014 (Α΄ 74), μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, υποχρεωτικά ή μη, που θεσπίζονται με νόμο, κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση, κατά το πρώτο εδάφιο, δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση με τους όρους της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί. 3. Η διευκρίνιση ή η συμπλήρωση δεν πρέπει να εισάγει διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης. 4. Η αναθέτουσα αρχή μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες να διευκρινίσουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της σχετικής πρόσκλησης, το περιεχόμενο της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς που έχουν υποβάλει, αν περιέχει ασάφειες ή ήσσοнос σημασίας ατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που η αναθέτουσα αρχή κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στη συγκεκριμένη προσφορά σε σχέση με τις λοιπές. 5. Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς».

20. Επειδή το άρθρο 346 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «Κάθε ενδιαφερόμενος, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί σύμβαση των περιπτώσεων α΄ και β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 1 και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της ευρωπαϊκής ή εσωτερικής

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

νομοθεσίας, έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ), σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 360 και να ζητήσει προσωρινή προστασία, σύμφωνα με το άρθρο 366, ακύρωση παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 367 ή ακύρωση σύμβασης η οποία έχει συναφθεί παράνομα, σύμφωνα με το άρθρο 368».

21. Επειδή του άρθρο 360 του ν. 4412/2016 ορίζει ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη σύμβαση του νόμου αυτού και έχει ή είχε υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημία από εκτελεστή πράξη ή παράλειψη της αναθέτουσας αρχής κατά παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εσωτερικής νομοθεσίας, υποχρεούται, πριν από την υποβολή των προβλεπόμενων στον Τίτλο 3 ένδικων βοηθημάτων, να ασκήσει προδικαστική προσφυγή ενώπιον της ΑΕΠΠ κατά της σχετικής πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής».

22. Επειδή στους όρους της διακήρυξης προβλέπεται ότι : « [...]1.3 Συνοπτική Περιγραφή φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης Η μελέτη αυτή αφορά την προμήθεια πλυμένου ακατέργαστου αλατιού, χύμα, άριστης ποιότητας για ρίψη με αλατοδιανομέα στους δημοτικούς δρόμους κατά τους χειμερινούς μήνες, με απουσία ψηφίδων, χαλίκων και γενικά ξένων σωμάτων. Η παράδοση του αλατιού θα γίνει στις εγκαταστάσεις -αποθήκες του Δήμου ....Θα χρησιμοποιηθεί για την χειμερινή περίοδο 2020-2021, για την ομαλή και ασφαλή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων. Το αλάτι θα χρησιμοποιείται προληπτικά για την αποφυγή δημιουργίας στρώματος χιονιού ή πάγου στο οδόστρωμα, αλλά και για το λιώσιμο ήδη υπάρχοντος στρώματος χιονιού ή πάγου. Θα είναι αποτελεσματικό σε θερμοκρασίες μέχρι -5°C , ενώ με παρουσία ήλιου ή βαριάς κυκλοφορίας μπορεί να είναι αποτελεσματικό μέχρι και -10°C . Το αλάτι θα είναι το σύννηθες αντιπαγετικό υλικό που χρησιμοποιείται στη χειμερινή συντήρηση των οδών [...] Αναλυτική περιγραφή του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου της σύμβασης δίδεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α ή στην αριθμ. 10/2020 μελέτη. [...]

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

2.4.2.3.Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα: (α) έναν (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής – Τεχνική Προσφορά» στον οποίο περιλαμβάνονται τα κατά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά και η τεχνική προσφορά σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και την παρούσα [...]

2.4.3.2 Η τεχνική προσφορά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την αναθέτουσα αρχή με το κεφάλαιο “Τεχνική Έκθεση -Τεχνικές Προδιαγραφές” του Παραρτήματος Α της Διακήρυξης, περιγράφοντας ακριβώς πώς οι συγκεκριμένες απαιτήσεις και προδιαγραφές πληρούνται. Περιλαμβάνει ιδίως τα έγγραφα και δικαιολογητικά, βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί η καταλληλότητα των προσφερόμενων ειδών, με βάση το κριτήριο ανάθεσης, σύμφωνα με τα αναλυτικώς αναφερόμενα στο ως άνω Παράρτημα [...]

2.4.6 Λόγοι απόρριψης προσφορών

Η αναθέτουσα αρχή με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει, σε κάθε περίπτωση, προσφορά:α)η οποία δεν υποβάλλεται εμπρόθεσμα, με τον τρόπο και με το περιεχόμενο που ορίζεται πιο πάνω και συγκεκριμένα της παραγράφους 2.4.1 (Γενικοί όροι υποβολής προσφορών), 2.4.2. (Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών), 2.4.3. (Περιεχόμενο φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής, τεχνικής προσφοράς),2.4.4. (Περιεχόμενο φακέλου οικονομικής προσφοράς, τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών),2.4.5. (Χρόνος ισχύος προσφορών), 3.1. (Αποσφράγιση και αξιολόγηση προσφορών), 3.2 (Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου) της παρούσας (άρθρα 92 έως 97, το άρθρο 100 καθώς και τα άρθρα 102 έως 104 του ν. 4412/16).

Β)η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και την

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

συμπλήρωσή της, σύμφωνα με την παράγραφο 3.1.1.της παρούσης διακήρυξης. [...]

θ) η οποία παρουσιάζει ελλείψεις ως της τα δικαιολογητικά που ζητούνται από τα έγγραφα της παρούσης διακήρυξης και αποκλίσεις ως της της όρους και της τεχνικές προδιαγραφές της σύμβασης [...]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α –Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικειμένου της Σύμβασης (προσαρμοσμένο από την Αναθέτουσα Αρχή)

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ –ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Η μελέτη αυτή αφορά την προμήθεια πλυμένου ακατέργαστου αλατιού, χύμα, άριστης ποιότητας για ρίψη με αλατοδιανομέα στους δημοτικούς δρόμους κατά τους χειμερινούς μήνες, με απουσία ψηφιδών, χαλίκων και γενικά ξένων σωμάτων. Η παράδοση του αλατιού θα γίνει στις εγκαταστάσεις -αποθήκες του Δήμου ....Θα χρησιμοποιηθεί για την χειμερινή περίοδο 2020-2021, για την ομαλή και ασφαλή κυκλοφορία πεζών και οχημάτων.

Το αλάτι θα χρησιμοποιείται προληπτικά για την αποφυγή δημιουργίας στρώματος χιονιού ή πάγου στο οδόστρωμα, αλλά και για το λιώσιμο ήδη υπάρχοντος στρώματος χιονιού ή πάγου. Θα είναι αποτελεσματικό σε θερμοκρασίες μέχρι -5°C , ενώ με παρουσία ήλιου ή βαριάς κυκλοφορίας μπορεί να είναι αποτελεσματικό μέχρι και -10°C .

Το αλάτι θα είναι το σύνηθες αντιπαγετικό υλικό που χρησιμοποιείται στη χειμερινή συντήρηση των οδών.

Το υπό προμήθεια αλάτι που θα χρησιμοποιηθεί για το Δημοτικό Οδικό Δίκτυο, θα πρέπει να ικανοποιεί τις παρακάτω ειδικές προδιαγραφές:

A) Είδος άλατος: Πλυμένο αλάτι

B) Φυσικές ιδιότητες: Γεύση: Αλμυρή Οσμή: Άοσμο Χρώμα: Λευκό

Γ) Χημικά χαρακτηριστικά:υψηλή περιεκτικότητα σε NaCl ($\text{NaCl} > 95\%$ επί ξηρού δείγματος)

Δ) Φυσικά χαρακτηριστικά:Ειδική κοκκομετρία $1\text{mm} < d < 5\text{mm}$ σε ποσοστό $> 80\%$ περίπου. Το ειδικό βάρος του αλατιού κυμαίνεται από 1,2 έως 1,5

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

τόνο/m³, ανάλογα με την προέλευση του και την περιεκτικότητα του σε υγρασία.

Θα πρέπει να παραμένει όσο το δυνατόν στεγνότερο, προκειμένου να περιορίζονται κατά το δυνατόν τα προβλήματα σβωλιάσματος. Το ποσοστό υγρασίας του άλατος να μην υπερβαίνει το 3%.

Το αλάτι που δεν πληροί τις παραπάνω απαιτούμενες προδιαγραφές έχει σημαντικά μειωμένη αποτελεσματικότητα και δημιουργεί πολλά προβλήματα, τόσο στο οδικό δίκτυο, όσο και στον χρησιμοποιούμενο μηχανολογικό εξοπλισμό (φρακάρισμα στους αλατοδιανομείς), ενώ απαιτείται και μεγαλύτερη ποσότητα για το ίδιο αποτέλεσμα [...]».

23. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007, 19/2005, 31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (Ολ ΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007). Επομένως, η αναθέτουσα αρχή θεσπίζοντας τους όρους της διακήρυξης αυτοδεσμεύεται και είναι υποχρεωμένη να τους εφαρμόσει χωρίς παρεκκλίσεις, η δε παράβαση των όρων αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού. Παρομοίως, οι διαγωνιζόμενοι πρέπει να τηρούν απολύτως τους όρους της διακήρυξης και να υποβάλλουν την προσφορά τους σύμφωνα με αυτούς.

24. Επειδή, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 25 και απόφαση *SAG ELV Slovensko* κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 25

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ., C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL* ECLI:EU:C:2015:228, σκ. 27).

25. Επειδή, περαιτέρω επιβάλλεται η εφαρμογή των όρων της διακήρυξης κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

26. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης προϋποθέτει, περαιτέρω, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος τους αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, *Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, *Επιτροπή κατά Δανίας*, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, *SIAC Construction*, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, *Μηχανική*, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, *MT Højgaard και Züblin*, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, *Επιτροπή κατά Βελγίου*,

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

27. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, ΣΤΕ 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

28. Επειδή σε συνέχεια των ως άνω σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχής της τυπικότητας, είχε κριθεί κατά το προγενέστερο θεσμικό καθεστώς ότι όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους με εξαίρεση εκείνες για τις οποίες προκύπτει το αντίθετο, με συνέπεια, ελλείψει αντίθετης ρητής διάταξης, τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (Ελ. Συν. VI Τμήμα, Απόφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009), πολλώ, δε, μάλλον όταν υφίσταται ρητή πρόβλεψη ότι συγκεκριμένος όρος τίθεται επί ποινή αποκλεισμού.

29. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (βλ. ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 *Siac Construction Ltd*, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, *Επιτροπή κατά Βελγίου*, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

30. Επειδή, εξάλλου, σε περίπτωση που η ίδια η διακήρυξη χρησιμοποιεί όρους, όπως «*με ποινή αποκλεισμού...*», «*με ποινή απαραδέκτου...*», «*οι συμμετέχοντες πρέπει...*» ή άλλους παρόμοιους, είναι προφανές ότι οι όροι αυτοί θεωρούνται ουσιώδεις και συνεπώς οποιαδήποτε απόκλιση της προσφοράς από αυτούς οδηγεί σε απόρριψη της (βλ. Γνωμ ΝΣΚ 70/2002).

31. Επειδή οι όροι των τεχνικών προδιαγραφών είναι απαραίτατοι και η απόκλιση των προσφορών από αυτές συνεπάγεται τον αποκλεισμό τους, εκτός εάν ορισμένες προδιαγραφές είναι σύμφωνα με τη διακήρυξη προαιρετικές (ΣτΕ ΕΑ 192/2012, 291/2011, ΕΣ Τμ. Μείζ.-Επταμ. 2446/2012, Γνωμ. ΝΣΚ 521/2011).

32. Επειδή, η αρχή της ίσης μεταχείρισης και η υποχρέωση διαφάνειας αντιτίθενται επίσης σε κάθε διαπραγματεύση μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και ενός προσφέροντος στο πλαίσιο διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, πράγμα που συνεπάγεται ότι, καταρχήν, μια προσφορά δεν δύναται να τροποποιηθεί μετά την κατάθεσή της, είτε κατόπιν πρωτοβουλίας της αναθέτουσας αρχής είτε του προσφέροντος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31). Συγκεκριμένα, αν γινόταν δεκτό ότι η αναθέτουσα αρχή έχει την εξουσία να ζητεί διευκρινίσεις από συγκεκριμένο υποψήφιο την προσφορά του οποίου κρίνει ανακριβή ή μη σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές της συγγραφής υποχρεώσεων, η εν λόγω αρχή θα κινδύνευε να θεωρηθεί ύποπτη, σε περίπτωση που τελικώς επέλεγε την επίμαχη προσφορά, ότι διεξήγαγε μυστικές διαπραγματεύσεις με τον οικείο

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

υποψήφιο, εις βάρος των λοιπών υποψηφίων και κατά παράβαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης (απόφαση της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 37). Εντούτοις, το Δικαστήριο έχει κρίνει επίσης ότι η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν απαγορεύει τη διόρθωση ή κατά περίπτωση συμπλήρωση της προσφοράς, μεταξύ άλλων, επειδή απαιτείται προφανώς η απλή διευκρίνισή της ή η διόρθωση πρόδηλων εκ παραδρομής σφαλμάτων, υπό τον όρο ωστόσο ότι θα τηρηθούν ορισμένες προϋποθέσεις. Η δε αίτηση διευκρίνισης δεν δύναται να καταλήξει στο να υποβάλει, στην πραγματικότητα, ο συγκεκριμένος προσφέρων νέα προσφορά (βλ. αποφάσεις της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C 599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 40, της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C 336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 36). Επιπροσθέτως η αναθέτουσα αρχή, κατά την άσκηση της ευχέρειας εκτιμήσεως που διαθέτει όσον αφορά τη δυνατότητα να ζητήσει από τους υποψήφιους να διευκρινίσουν την προσφορά τους, πρέπει να μεταχειρίζεται τους υποψήφιους με ισότιμο και ειλικρινή τρόπο, κατά τρόπο ώστε μια αίτηση διευκρίνισης να μη δύναται, κατά το πέρας της διαδικασίας επιλογής των προσφορών και λαμβανομένου υπόψη του αποτελέσματός της, να εκληφθεί ως έχουσα αδικαιολογήτως περιαγάγει σε ευμενή ή δυσμενή θέση τον υποψήφιο ή τους υποψήφιους τους οποίους αφορά η αίτηση αυτή (απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 37, απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2014, Cartiera dell'Adda, C-42/13, EU:C:2014:2345, σκέψη 43)». Η δε δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων εκ μέρους του υποψηφίου, κατά τις παραγράφους 1 έως 4 του άρθρου 102 του Ν. 4412/2016, είναι υποχρεωτική για την αναθέτουσα αρχή, εάν επίκειται αποκλεισμός από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, χωρίς βέβαια να μπορεί να θεραπεύσει την παράλειψη προσκόμισης εγγράφων ή παροχής πληροφοριών των οποίων η κοινοποίηση ήταν απαραίτητη βάσει των εγγράφων της οικείας σύμβασης, δεδομένου ότι η αναθέτουσα αρχή οφείλει να ελέγχει αυστηρώς αν τηρήθηκαν τα κριτήρια που

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

η ίδια έχει καθορίσει (βλ., συναφώς, απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manona, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 40).

33. Επειδή ο προσφεύγων με το μοναδικό λόγο της προσφυγής του ισχυρίζεται ότι, από την υποβληθείσα με την τεχνική του προσφορά έκθεση δοκιμών αποδεικνύεται η πλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών του προσφερόμενου είδους και άρα δεν πρέπει να αποκλειστεί η προσφορά του λόγω πρόδηλου εκ παραδρομής επουσιώδους σφάλματος ως προς την αναγραφή της χώρας προέλευσης του προσφερόμενου είδους, η οποία μάλιστα δεν απαιτείται εκ της διακήρυξης να δηλωθεί. Κατά παράβαση όμως του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά του, ενώ όφειλε να τον καλέσει προς παροχή διευκρινίσεων.

34. Επειδή σύμφωνα με τον όρο 2.4.3.2 της διακήρυξης η τεχνική προσφορά πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα έγγραφα με τα οποία αποδεικνύεται η πλήρωση από το προσφερόμενο είδος των τεχνικών προδιαγραφών του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης. Στο δε Παράρτημα Ι της διακήρυξης αναφέρεται ότι το υπό προμήθεια αλάτι θα πρέπει να ικανοποιεί τις παρακάτω ειδικές προδιαγραφές:

A) Είδος άλατος: Πλυμένο αλάτι

B) Φυσικές ιδιότητες: Γεύση: Αλμυρή Οσμή: Άοσμο Χρώμα: Λευκό

Γ) Χημικά χαρακτηριστικά: υψηλή περιεκτικότητα σε NaCl (NaCl > 95 % επί ξηρού δείγματος)

Δ) Φυσικά χαρακτηριστικά: Ειδική κοκκομετρία $1\text{mm} < d < 5\text{mm}$ σε ποσοστό > 80% περίπου. Το ειδικό βάρος του αλατιού κυμαίνεται από 1,2 έως 1,5 τόνο/ m^3 , ανάλογα με την προέλευση του και την περιεκτικότητα του σε υγρασία. Θα πρέπει να παραμένει όσο το δυνατόν στεγνότερο, προκειμένου να περιορίζονται κατά το δυνατόν τα προβλήματα σβωλιάσματος. Το ποσοστό υγρασίας του άλατος να μην υπερβαίνει το 3%. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τον όρο 2.4.6 της διακήρυξης συντρέχει λόγος αποκλεισμού της προσφοράς σε περίπτωση που δεν υποβληθούν τα απαιτούμενα από τον όρο

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

2.4.3.2 έγγραφα και ως εκ τούτου δεν αποδεικνύεται η κάλυψη των προδιαγραφών από το προσφερόμενο είδος.

35. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, ο προσφεύγων έχει υποβάλει με την προσφορά του την από 22.06.2020 υπεύθυνη δήλωση στην οποία αναφέρει ότι η χώρα προέλευσης του προσφερόμενου αλατιού είναι η .... Περαιτέρω, προς απόδειξη της πλήρωσης των τεχνικών απαιτήσεων του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, ο προσφεύγων προσκομίζει την από 12.03.2020 Έκθεση Δοκιμών ... 20/104 του εργαστηρίου δοκιμών ... στην οποία όμως αναφέρεται ότι το δείγμα αλατιού του πελάτη που ελέγχθηκε είναι ΑΛΑΤΙ .... Κατά συνέπεια, η ως άνω έκθεση δοκιμών δεν αφορά το προσφερόμενο από τον προσφεύγοντα είδος αλατιού με χώρα προέλευσης την ... και άρα, δεν αποδεικνύεται ότι το προσφερόμενο από τον προσφεύγοντα είδος αλατιού πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης, όπως βασίμως ισχυρίζεται η αναθέτουσα αρχή. Σημειωτέον ότι ο προσφεύγων παραδέχεται ότι η χώρα προέλευσης του προσφερόμενου από αυτόν αλατιού είναι η .... Αλυσίτελώς δε ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι δεν απαιτείται εκ της διακήρυξης να δηλωθεί η χώρα προέλευσης του προσφερόμενου είδους καθώς ο λόγος αποκλεισμού του ερείδεται στο γεγονός ότι δεν αποδεικνύεται ότι το προσφερόμενο από αυτόν αλάτι ... πληροί τις τεθείσες τεχνικές προδιαγραφές.

36. Επειδή, περαιτέρω εν προκειμένω, δεν προκύπτει ασάφεια ως προς το ζήτημα της απόδειξης της πλήρωσης προδιαγραφής βάσει των προσκομισθέντων με την προσφορά του προσφεύγοντος εγγράφων, η οποία θα εδύνατο να αρθεί δια της παροχής διευκρινίσεων κατ' άρθρον 102 του ν. 4412/2016 καθώς η υποβληθείσα έκθεση δοκιμών δεν αφορά το προσφερόμενο είδος. Περαιτέρω, τυχόν παροχή στον προσφεύγοντα της δυνατότητας βάσει νέου εγγράφου που δεν είχε υποβληθεί με την προσφορά του να αποδείξει την πλήρωση των τεχνικών προδιαγραφών συνιστά μη επιτρεπτή εκ των υστέρων τροποποίηση της προσφοράς που του προσδίδει

Αριθμός απόφασης: 1287/2020

ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, παρά τα αντιθέτου προβαλλόμενα από τον προσφεύγοντα. Αλυσιτελώς δε ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι θα έπρεπε να κληθεί προς παροχή διευκρινίσεων ως προς τη χώρα προέλευσης του προσφερόμενου από αυτόν είδους καθώς αφενός μεν δεν συντρέχει εν προκειμένω ασάφεια ως προς τη χώρα προέλευσης καθώς το προσφερόμενο από τον προσφεύγοντα είδος είναι αλάτι ... αφετέρου δε, ως έχει ήδη εκτεθεί, ο λόγος αποκλεισμού του δεν στηρίζεται στο ζήτημα της χώρας προέλευσης του προσφερόμενου είδους. Επομένως, και κατά τα εκτεθέντα υπό σκέψεις 23-31, ορθώς και κατά δέσμια αρμοδιότητα η αναθέτουσα αρχή απέρριψε την προσφορά του προσφεύγοντος λόγω μη απόδειξης της πλήρωσης των τεχνικής προδιαγραφής του Παραρτήματος Ι της διακήρυξης και ο μόνος λόγος προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

37. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

38. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

39. Επειδή, ύστερα από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη, πρέπει να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων (άρθρα 363 παρ.5 του ν.4412/2016 και 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Ορίζει την κατάπτωση του παραβόλου

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 6 Οκτωβρίου 2020 και εκδόθηκε την 14^η Οκτωβρίου 2020 στον Αγ. Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

ΕΙΡΗΝΗ ΑΨΟΚΑΡΔΟΥ

Ο Γραμματέας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΕΜΙΡΤΖΗΟΓΛΟΥ